

26.3.2008

1677/9220/2007

SWelcom Oy

PL 1019
00101 Helsinki

Viite
Ref.
Ref.
Asia
Ärende
Subject

VIESTINTÄVIRASTON RATKAISU RADIO-OHJELMISTOSTA

Asian tausta

Viestintävirasto on teettänyt tutkimuksen toimiluvanvaraisten radioiden sisällöstä. Tutkimuksessa on kerätty tietoa ohjelmistojen sisällöstä yhden tutkimuspäivän aikana. Ohjelmistojen sisältöä on kuvattu toimiluvassa ohjelmiston sisällölle asetettujen vaatimusten pohjalta. Lisäksi tutkimuksessa on selvitetty televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain (744/1998) mainonnan määrää ja erottamista koskevien säännösten huomioimista tutkimuksen otospäivänä. Tutkimusotantaan on valikoitunut muun muassa SWelcom Oy:lle myönnetty toimilupa, jonka perusteella yhtiöllä on oikeus harjoittaa valtakunnallista tai siihen rinnastettavaa radiotoimintaa analogisissa radioverkoissa. Toimiluvassa mainituilla taajuuksilla lähetetään Radio Aallon lähetystä.

Säännökset

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 7 §:ssä säädetään oikeudesta televisio- ja radiotoiminnan harjoittamiseen. Pykälän 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"Televisio- tai radiotoiminnan harjoittamiseen viestintämarkkinalain 2 §:ssä tarkoitetussa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa on muissa kuin 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa haettava valtioneuvostolta toimilupa (ohjelmistolupa)."

Lain 11 § koskee toimilupamääräyksiä. Pykälän mukaan:

"Toimilupaviranomaisella on oikeus antaa toimilupiin liittyviä ohjelmatoimintaa koskevia, ohjelmiston monipuolisuuden ja yleisön erityisryhmien tarpeiden turvaamisen kannalta tarpeellisia määräyksiä.

Toimilupaviranomaisella on oikeus antaa myös määräyksiä, jotka koskevat:

- 1) lähetysten alueellista kuuluvuutta tai näkyvyyttä;
- 2) vuorokautista lähetysaikaa; ja
- 3) lähetystekniikkaa ja siirtokapasiteettia."

Lain 21 §:ssä säädetään mainonnan, teleostoslähetysten ja sponsoroinnin yleisistä periaatteista. Pykälän 1 momentin mukaan:

"Televisio- ja radiomainokset on voitava tunnistaa mainoksiksi ja teleostoslähetykset teleostoslähetyksiksi. Ne on erotettava muusta ohjelmistosta kuva- tai äänitunnuksella."

Radiomainonnan aikarajoituksista säädetään lain 30 §:ssä seuraavaa:

"Radiomainosten lähetysaika ei saa olla yli kymmenen prosenttia päivittäisestä lähetysajasta. Mainoksia saa radiolähetyksissä kuitenkin kunakin kahtena peräkkäisenä täytenä tuntina olla enintään yhteensä 24 minuuttia."

Mikäli päivittäinen lähetysaika on 24 tuntia, saa lain 30 §:n mukaan radiomainosten lähetysaika olla siis enintään 2 tuntia 24 minuuttia.

Lain 36 §:n 1 momentissa säädetään pakkokeinoista seuraavaa:

"Jos televisio- tai radiotoiminnan harjoittaja taikka muu viestintämarkkina-alaissa tarkoitettu teleyritys rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, valvontaviranomainen voi antaa sille huomautuksen ja velvoittaa sitä korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Päätöksen tehoteeksi voidaan asettaa uhkasakko siten kuin uhkasakkolaissa säädetään."

Viestintävirasto valvoo televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 35 §:n nojalla kyseisen lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista, jollei valvonta kuulu kuluttaja-asiamiehen toimivaltaan. Säännöksen nojalla Viestintävirasto valvoo muun muassa radiotoiminnan harjoittamiseen myönnettyjen toimilupien ehtojen noudattamista.

Toimilupa

Valtioneuvosto on 31.5.2006 myöntänyt SWelcom Oy:lle toimiluvan valtakunnalliseen tai siihen rinnastettavaan radiotoimintaan analogisissa radioverkoissa, mihin liittyvän radiokanavan ohjelmisto on ollut mukana tutkimuksessa. Valtioneuvosto on muuttanut toimiluvan taajuuksia koskevaa määräystä 20.6.2007. Toimilupa koskee seuraavia taajuuksia:

Taajuuskokonaisuus 6

Anjalankoski 104,9 MHz
Espoo 92,5 MHz
Hausjärvi 94,7 MHz
Inkoo 105,5 MHz
Järvenpää 101,8 MHz
Lahti 94,2 MHz
Eurajoki 101,7 MHz
Pernaja 105,2 MHz
Pohja 107,0 MHz

Salo 107,7 MHz
 Tammela 90,1 MHz
 Turku 102,4 MHz
 Ylöjärvi 105,6 MHz
 Haapavesi 106,1 MHz
 Oulu 106,2 MHz
 Pihtipudas 102,3 MHz
 Kuopio 89,1 MHz
 Mikkeli 100,9 MHz
 Jyväskylä 101,0 MHz

Toimilupa on voimassa 1.1.2007–31.12.2011.

Toimiluvassa todetaan ohjelmiston osalta seuraavaa:

"Toimiluvan nojalla lähetettävän radiolähetysten tulee koostua pääasiallisesti naiskuuntelijoille suunnatusta ohjelmistosta. Puheisältöjen osuuden lähetysajasta tulee olla keskimäärin vähintään 20 prosenttia kunakin arkipäivänä kello 6:n ja 18:n välillä. Keskimääräinen aika lasketaan kultakin viikolta maanantaista perjantaihin. Ohjelmistoon tulee sisällyttää myös uutis- ja ajankohtaisaineistoa. Lähetysten tulee olla selvästi tunnistettavissa omaksi, itsenäiseksi ohjelmistokseen.

Luvanhaltijan on lähetettävä toimituksellinen aineisto ja siihen liittyvät mainokset kuuluvuusalueella samanaikaisesti ja samansisältöisenä."

Kyseisillä taajuuksilla lähetetään Radio Aallon lähetystä.

Tutkimuksen havainnot

Tutkimuksessa on 26.4.2007 kello 6.00–18.00 tallennetussa näytteessä havaittu seuraavia seikkoja Radio Aallon lähetyksessä suhteessa toimilupaan liittyviin määräyksiin.

Puheisältöjen osuus

Radio Aallon lähetyksessä torstaina 26.4.2007 kello 6.00 - 18.00 oli kaikkiaan noin 1 tunti ja 51 minuuttia (01:51:02) toimituksellista puheisältöä, eli yhteensä noin 15,5 prosenttia tutkitusta yhden päivän näytteestä.

Selvityspyyntö

Viestintävirasto pyysi SWelcom Oy:n selvitystä siitä, miten televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain säännökset sekä toimilupiin liittyvät määräykset on otettu huomioon SWelcom Oy:n harjoittamassa radiotoiminnassa. SWelcom Oy:ltä pyydettiin selvitystä erityisesti Radio Aallon lähetyksessä havaituista poikkeamista suhteessa toimilupaan liittyviin määräyksiin. Havaittujen poikkeamien osalta selvitystä pyydettiin erityisesti:

1. Puheisältöjen osuudesta suhteessa toimiluvassa edellytettävään osuuteen: miten tutkimuksessa esiin tulleet puheisältöjen osuus heijastaa SWelcom Oy:n näkemyksen mukaan puheisältöjen keskimääräistä

osuutta toimiluvassa määritellyllä viikoittaisella aikajaksolla maanantaista perjantaihin kello 6–18?

2. Mahdollisista toimenpiteistä, joihin SWelcom Oy aikoo ryhtyä tutkimuksen tuloksen johdosta.

Selvitys pyydettiin toimittamaan Viestintävirastolle 27.11.2007 mennessä.

SWelcom Oy:n selvitys 27.11.2007

SWelcom Oy toimitti selvitystä asiassa 27.11.2007. SWelcom Oy on todennut selvityksessään muun muassa seuraavaa:

"1. Tausta

Viestintävirasto on teettänyt tutkimuksen toimiluvanvaraisten radioiden ohjelmasisällöstä (jäljempänä "tutkimus"). Tutkimuksessa on selvitetty, miten eri radiokanavien ohjelmisto vastaa niitä koskevien valtioneuvoston myöntämien toimilupien määräyksiä sekä televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain säännöksiä.

Tutkimus on toteutettu satunnaisotannalla, johon on valikoitunut muun muassa SWelcom Oy:lle myönnetty toimilupa, jossa mainituilla taajuuksilla lähetetään Radio Aallon lähetyksiä. Toimilupaan sisältyy mm. ehto, jonka mukaan puheisisältöjen osuuden lähetyksajasta tulee olla keskimäärin vähintään 20 prosenttia kunakin arkipäivänä kello 6:n ja 18:n välillä. Keskimääräinen aika lasketaan toimiluvan ehtojen mukaan kultakin viikolta maanantaista perjantaihin.

Tutkimuksessa on seurattu Radio Aallon lähetyksiä 26.4.207 kello 6.00 – 18.00. Seurannassa on havaittu, että mainittuna päivänä toimituksellista puheisisältöä on ollut yhteensä n. 1 tunti 51 minuuttia, eli 15,5 prosenttia tutkitusta yhden päivän näytteestä.

Näin ollen Viestintävirasto pyytää SWelcomilta selvitystä siitä, miten televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain säännökset sekä toimilupiin liittyvät määräykset on otettu huomioon SWelcomin harjoittamassa radiotoiminnassa. Erityisesti Viestintävirasto pyytää SWelcomilta selvitystä Radio Aallon lähetyksessä havaituista poikkeamista suhteessa toimilupaan sisältyviin määräyksiin koskien puheisisällön osuutta, sekä SWelcomin mahdollisista toimenpiteistä tutkimuksen tuloksen johdosta.

2. SWelcomin vastaus selvityspyyntöön

i) Tutkimuksen kohteesta ja sen tuloksista

SWelcomin radiokanava Radio Aalto on valikoitunut tutkimukseen mukaan satunnaisotannan perusteella. SWelcom pitää valittua tutkimustapaa ongelmallisena ja toteaa tutkimuksen toteutustapaan liittyvänä yleisenä näkökohtana, että viranomaisen tulisi valvontatehtäväänsä suorittaessaan pyrkiä kohtelemaan kaikkia saman alan toimijoita tasapuolisesti.

Eri toimijoiden tasapuolisen kohtelun ei voida katsoa toteutuvan tyydyttävästi, mikäli toimiluvan haltijoista vain osa valikoituu seurannan piiriin. Nyt puheena olevan tutkimuksen kohteeksi on valikoitunut kymmenestä

valtakunnallisella tai siihen rinnastettavalla toimiluvalla toimintaansa harjoittavista kanavista ainoastaan Radio Aalto.

Tutkimustulosten osalta SWelcom toteaa, että kanavan ohjelmiston ja toimiluvan vastaavuutta on tutkimuksessa selvitetty mittaamalla mm. uutis- ja ajankohtaisaineiston osuutta, puheisällön osuutta, mainonnan määrää sekä tutkimalla kanavan ohjelmistoa ns. laadullisin kriteerein.

Tutkimus osoittaa, että Radio Aallon ohjelmisisältö vastaa pääosin hyvin sille toimiluvassa asetettuja ehtoja. Vain puheisällön osuuden osalta Radio Aallon ohjelmisto ei kaikilta osin näyttäisi täyttävän toimiluvassa asetettuja ehtoja. Vastaavansuuntaisia poikkeamia esiintyi tutkimuksessa myös muiden toimilupakanavien osalta.

ii) Puheohjelmiston osuudesta

Kuten edellä on todettu, selvityspyynnön pohjana olevassa tutkimuksessa on seurattu tutkimuksen kohteeksi valikoituneiden kanavien ohjelmistoa yhden päivän (26.4.2007) ajan kello 6 – 18. Radio Aallon toimiluvan mukaan puheisällön osuus lasketaan tarkastelemalla keskimääräistä aikaa, joka lasketaan kultakin viikolta maanantaista perjantaihin.

Ottaen huomioon kanavian toimiluvassa asetetut vaatimukset, tutkimuksessa käytettyä yhden päivän seuranta-aikaa ei voida pitää riittävänä edustavan tuloksen saavuttamiseksi. Asia on todettu myös tutkimuksen sivulla 9 seuraavasti: "Esimerkiksi puheisältöjen keskimääräisiä osuuksia koskevissa toimilupaehdoissa edellytetään kuitenkin pidempää tarkastelujaksoa (viisi peräkkäistä arkipäivää, ma - pe), joten niiltä osin tulokset ovat lähinnä suuntaa antavia."

Viitaten edellä sanottuun SWelcom toteaa, että puheisällön osuus Radio Aallon kaltaisella musiikki- ja puheohjelmaa sisältävällä kanavalla voi vaihdella päivittäin merkittävästikin. Näin ollen nyt tehdyn tutkimuksen perusteella ei SWelcomin näkemyksen mukaan voida tehdä yleispäteviä johtopäätöksiä kanavan puhe- ja muun sisällön määrästä.

Riippumatta edellä sanotusta SWelcom korostaa, että se noudattaa lainsäädäntöä ja viranomaisten antamia toimilupa- ja muita määräyksiä toiminnassaan. Näin ollen SWelcom tulee kiinnittämään huomiota kanavan puheisällön määrään suhteessa muuhun ohjelmisisältöön ja selvittämään myös sisäisesti miten nyt esitetty tutkimustulos vastaa kanavan tämän hetkistä ohjelmisisältöä.

Mikäli osoittuisi, että Radio Aallon puheohjelmiston osuus tosiasiallisesti on toimiluvassa edellytettyä alhaisempi, tulee SWelcom ryhtymään asianmukaisiin toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi ja on valmis keskustelemaan asiasta hyvässä hengessä Viestintäviraston kanssa.

Käytännössä muutostoimenpiteinä kyseeseen tulisivat tällöin mm. kanavan ohjelmakartan sekä eräiden kanavan ohjelmien sisällön muuttaminen tarvittavilta osin.

Toivomme että edellä sanottu antaa riittävän selvityksen asiassa."

